

Noget, der skal være Undtagelse fra Reglen; han vil omgjerde Forholdet saaledes, at Undtagelserne skulle blive sjældne, og han vil trøste os med, at Lovforslaget ikke skal blive stærkt benyttet. Nu vil jeg fuldeligt indrømme, at den høitærede Minister har taget det paa en overmaade smul Maade, idet han siger, at Love af den Natur, som nærværende, ikke gjerne bør gives for enkelte Mænd; og det vil jeg erkjende kan være det rigtige Standpunkt for ham; men vist er det dog, at der i dette Dieblit kun er en Trang for en enkelt, maafee for enkelte Menigheder, i den her omhandlede Retning tilstede; og naar Forholdet nu er dette, saa er det, at jeg spørger Forsamlingen og spørger den ærede Minister, om det strengt taget er det rette Dieblit at vælge til at give en almindelig Lov, som skal staae i Eidernes Løb, naar Ministeren tillige siger os med de meest indtrængende Ord, han kan finde, at han er nødsaget til af Rigsdagen at kræve en Bevilling for, at han kan faae Mænd, valgte ud af Menighederne — og de indbefatte baade Præst og Lægmand —, hos hvem han kan finde Støtte og faae Udtalelser om forskjellig vigtige kirkelige Spørgsmaal. Hvad er det da egentligt, der fremkalder dette Hastværk, hvorfor er det nødvendigt allerede i denne Samling at faae en endelig Ordning af dette Forhold? Naar Ministeren havde modtaget en Bemærkning til at klare det Tilfælde, der nærmest foreligger, eller de forskjellig Tilfælde, der maatte reise sig, forinden han havde hørt Udtalelserne fra disse Mænd, kunde han foreløbig være tilfreds dermed. I hvilken Henseende vilde derved opstaae nogensomhelst Banstelighed? Er der da virkelig, det spørger jeg den høitærede Minister om, i dette Dieblit en saa usri Tilstand i Kirken? Og hviler der et saadant Tryk paa Menighederne, at det er, paatrængende nødvendig netop i dette Aar at faae en almindelig Lov sat igjennem? Det veed den høitærede Minister langt bedre end jeg, fordi han kjender den religiøse Udvikling langt bedre end jeg; men jeg tør dog sige ham at det synes, som om han noget har mistkjendt, at den saunde kristelige Udvikling ikke skyer Kamp og Modgang, at alvorlige Christne, de stærkt bevægede Christne ikke ere saa forsærde-

ligt bange for at lide nogen Modgang. Og hvad er det for Modgang, som der i Grunden her er Spørgsmaal om? Enhver kan jo reise Landet rundt og forkynde Ordet; der er Ingen, der antaster ham, naar han kun ikke krænker de borgerlige Love. Og kan han ikke finde en Kirke, kan han jo tage en Skole; kan han ikke finde en Skole, kan han tage en Gaards Stue; kan han ikke finde en Stue, saa kan han tage en Lade; kan han ikke finde den, kan han tale under den frie Himmel, og Ulykken er da ikke saa stor, om Ordet skulde forkyndes der. Det har ikke den allerfjerneste Banstelighed frit at tale og frit at høre Ordet. Er der Spørgsmaal om Sacramentets Uddeling, saa har man Sognefriheden. Er det da en saa forfærdelig Ulykke, om en Mand skal reise med sin Familie en halv Meil for at finde en Præst? Har man betragtet det i ældre Tider som saa forfærdeligt at have det Slags Besvær? Ere Baandene da saa tunge, at de nødvendigt bør fjernes, og det med saa stor Hurtighed, at der endogsaa kan lægges Bægt paa nogle Maaneder før eller senere? Det forekommer mig utænkeligt, at man for Alvor skulde sige, at Loven er saa paatrængende nødvendig. Derfor som den var det, maatte vor hele Tilstand være en ganske anden, end den er. Det er netop derfor, at jeg har en vis Mistanke om — jeg veed ikke, om den er begrundet, det er muligt, at den ærede Minister kjender Sjælene saa godt rundt omkring i Landet, at han kan sige, at min Mistanke er ubegrundet, men jeg kan ikke nægte, at jeg har en Mistanke om, at der er noget Andet end den rene religiøse Bevægelse tilstede, naar man i den Grad trænger paa, reiser hele Landet rundt, naar endog en stor Deel af Præsterne reiser omkring og fremstiller denne Lov som saa paatrængende nødvendig, at der maa udøves et Tryk paa Rigsdagen ved at faae en almindelig Folkestemning bragt tilveie, saa at Rigsdagen ligesom tvungen af det, der kaldes Folkeønske, skal føre Loven igjennem med stor Hurtighed.

Rettelser i Bønløffes Foredrag.

Sp. 1366, Lin. 19 f. o.: „Sognefredsenes“ læs: „Sognefredsenes“
 samme Sp., Lin. 16 f. n.: „Justitsministeren“
 l.: „Justitsen“